TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2004. gada 1. jūlijā *

Lieta C-295/02

par lūgumu, ko Tiesai atbilstoši EKL 234. pantam iesniedza *Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht* (Vācija) nolūkā saņemt prāvā, kuru iztiesā šī tiesa, starp

Gisela Gerken

un

Amt für Agrarstruktur Verden

prejudiciālu nolēmumu par to, kā interpretēt 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu Komisijas 1992. gada 23. decembra Regulā (EEK) Nr. 3887/92, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus integrētās administrācijas un kontroles sistēmas piemērošanai konkrētām Kopienas atbalsta shēmām (OV L 391, 36. lpp.), 44., 53. un 54. pantu Komisijas 2001. gada 11. decembra Regulā (EK) Nr. 2419/2001, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus integrētās administrācijas un kontroles sistēmas piemērošanai konkrētām Kopienas atbalsta shēmām, kas izveidotas ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 3508/92 (OV L 327, 11. lpp.), un 2. panta 2. punktu Padomes 1995. gada 18. decembra Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 1. lpp.).

* Tiesvedības valoda — vācu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*], R. Šintgens [*R. Schintgen*], F. Makena [*F. Macken*] (referente) un N. Kolnerika [*N. Colneric*],

ģenerāladvokāts F. Ležē [*P. Léger*],
sekretāre M. F. Kontē [*M.-F. Contet*], galvenā administratore,

izvērtējusi rakstveida apsvērumus, ko iesniedza:

— G. Gerkenas [*G. Gerken*] vārdā — R. Maviks [*R. Mawick*], *Rechtsanwalt*,

— *Amt für Agrarstruktur Verden* vārdā — H. van der Golcs [*H. v. d. Goltz*], pārstāvis,

— Vācijas valdības vārdā — V. D. Plesings [*W.-D. Plessing*] un M. Lumma [*M. Lumma*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — M. Nījārs [*M. Niejahr*], pārstāvis,

ņemot vērā ziņojumu tiesas sēdē,

noklausījusies mutvārdu apsvērumus, ko tiesas sēdē 2003. gada 11. decembrī sniedza *Amt für Agrarstruktur Verden*, ko pārstāv J. Hāzelhofs [*J. Haselhoff*], pārstāvis; Vācijas valdība, ko pārstāv M. Lumma; un Komisija, ko pārstāv M. Nījārs,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2003. gada 11. decembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar 2002. gada 1. augusta rīkojumu, kas Tiesā iesniegts tā paša gada 19. augustā, *Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht* [Lejassaksijas pavalsts Augstākā administratīvā tiesa] atbilstoši EK līguma 234. pantam uzdeva prejudiciālu jautājumu par to, kā interpretēt 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu Komisijas 1992. gada 23. decembra Regulā (EEK) Nr. 3887/92, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus integrētās administrācijas un kontroles sistēmas piemērošanai konkrētām Kopienas atbalsta shēmām (OV L 391, 36. lpp.), 44., 53. un 54. pantu Komisijas 2001. gada 11. decembra Regulā (EK) Nr. 2419/2001, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus integrētās administrācijas un kontroles sistēmas piemērošanai konkrētām Kopienas atbalsta shēmām, kas izveidotas ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 3508/92 (OV L 327, 11. lpp.), un 2. panta 2. punktu Padomes 1995. gada 18. decembra Regulā (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 1. lpp.).

2 Šis jautājums tika izvirzīts prāvā starp Gerkenas kundzi, lauksaimnieci, un *Amt für Agrarstruktur Verden* (Verdenas Lauksaimniecības pārvaldi, turpmāk — *Amt*) par sodu, kas šai lauksaimniecei piemērots atbilstoši Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punktam.

Atbilstošās tiesību normas

Atbalsta shēma attiecībā uz liellopiem

Regula (EEK) Nr. 805/68

3 4.b pants Padomes 1968. gada 27. jūnija Regulā (EEK) Nr. 805/68 par liellopu gaļas tirgus kopīgo organizāciju (OV L 148, 24. lpp.), versijā pēc grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 1992. gada 30. jūnija Regulu (EEK) Nr. 2066/92, ar kuru groza Regulu (EEK) Nr. 805/68 un ar kuru atceļ Regulu (EEK) Nr. 468/87, ar ko paredz vispārējus noteikumus, kurus piemēro īpašām piemaksām liellopu gaļas ražotājiem, un Regulu (EEK) Nr. 1357/80, ar ko ievieš piemaksu sistēmu, lai saglabātu zīdītājgovis (OV L 215, 49. lpp., turpmāk — Regula Nr. 805/68), nosaka:

"1. Ražotājs, kas savā saimniecībā tur vīriešu kārtas liellopus, iesniedzot pieteikumu, var pretendēt uz īpašas piemaksas piešķiršanu. To piešķir gada piemaksas veidā par kalendāro gadu un par saimniecību, ievērojot reģionālo maksimālo apjomu, par ne vairāk kā 90 dzīvniekiem katrā vecuma grupā, kas minēta 2. punktā.

2. Piemaksu piešķir ne biežāk kā divas reizes katra vīriešu kārtas liellopa dzīves laikā:

— pirmo reizi 10 mēnešu vecumā,

— otrreiz pēc tam, kad tas ir sasniedzis 22 mēnešu vecumu.

[..]"

Sīki izstrādāti noteikumi atbalsta shēmu piemērošanai

Regula (EEK) Nr. 3508/92

4 Saskaņā ar 1. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmo ievilkumu Padomes 1992. gada 27. novembra Regulā (EEK) Nr. 3508/92, ar ko izveido integrētu administrācijas un kontroles sistēmu konkrētām Kopienas atbalsta shēmām (OV L 355, 1. lpp.), katra dalībvalsts izveido šādu sistēmu (turpmāk — IAKS), kas lopkopības nozarē attiecas uz liellopu gaļas un teļa gaļa ražotājiem paredzētiem piemaksas režīmiem, kuri izveidoti ar Regulas (EEK) Nr. 805/68 4.a līdz 4.h pantu.

Regula Nr. 3887/92

5 Regula Nr. 3887/92 atbilstoši tās 1. pantam ievieš sīki izstrādātus noteikumus ar Regulu Nr. 3508/92 izveidotās IAKS piemērošanai.

6 Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkts ir izteikts šādi:

"Ja konstatē, ka atbalsta pieteikumā deklarēto dzīvnieku skaits pārsniedz kontrolē konstatēto dzīvnieku skaitu, tad atbalsta summu rēķina, pamatojoties uz konstatēto dzīvnieku skaitu. Tomēr, izņemot *force majeure* gadījumus un pēc 5. punkta piemērošanas, vienoto atbalsta summu samazina:

a) pieteikumā, kur dzīvnieku skaits nepārsniedz divdesmit,

— par procentuālo daļu, kas atbilst konstatētajai starpībai, ja tā ir mazāka par vai vienāda ar divu dzīvnieku skaitu,

— par divkāršu procentuālo daļu, kas atbilst konstatētajai starpībai, ja tā ir lielāka par divu dzīvnieku skaitu un mazāka par vai vienāda ar četru dzīvnieku skaitu.

Ja starpība ir lielāka par četru dzīvnieku skaitu, atbalstu nepiešķir;

[..]

Procentuālās daļas, kas paredzētas a) apakšpunktā, aprēķina, pamatojoties uz pieteikumā deklarēto skaitu [..].

Tomēr, ja deklarācija tīši vai būtiskas nolaidības dēļ ir sastādīta nepareizi,

— konkrēto lauksaimnieku izslēdz no attiecīgās atbalsta shēmas attiecīgajā kalendārajā gadā

un,

— ja deklarācija ir tīši sastādīta nepareizi, — no attiecīgās atbalsta shēmas nākošajā kalendārajā gadā.

Ja lauksaimnieks *force majeure* dēļ nav varējis pildīt savu pienākumu nemainīt nosacījumus, tiesības uz piemaksu saglabājas par to dzīvnieku faktisko skaitu, par kuriem viņam bija tiesības pretendēt uz atbalstu brīdī, kad iestājās *force majeure* apstākļi.

Piemaksas nekādā gadījumā nepiešķir par lielāku dzīvnieku skaitu, nekā norādīts atbalsta pieteikumā.

[..]" [Neoficiāls tulkojums]

Regula Nr. 2419/2001

7 Regula Nr. 3887/92 ir atcelta ar Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punkta pirmo teikumu.

8 Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punkts paredz, ka šīs regulas IV sadaļā ar nosaukumu "Atbalsta, samazināšanas un izslēgšanas aprēķinu pamats" paredzēto samazināšanu un izslēgšanu nepiemēro, ja lauksaimnieks ir iesniedzis pareizu faktisko informāciju vai ja viņš var citādi pierādīt, ka nav vainojams.

9 Saskaņā ar tās pašas regulas 53. panta 1. punkta otro teikumu, Regulu Nr. 3887/92 turpina piemērot atbalsta pieteikumiem, kas attiecas uz tirdzniecības gadiem vai piemaksu laikposmiem, kuri sākušies pirms 2002. gada 1. janvāra.

10 Regulas Nr. 2419/2001 54. pants nosaka:

"1. Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī.*

2. To piemēro atbalsta pieteikumiem, kas attiecas uz tirdzniecības gadiem, vai piemaksu laikposmiem, kas sākas no 2002. gada 1. janvāra.

[..]"

Kopienu tiesību aktos paredzēto administratīvo sodu piemērošana laikā

Regula Nr. 2988/95

11 Regulas Nr. 2988/95 1. pants paredz:

"1. Eiropas Kopienu finansiālo interešu aizsardzībai ar šo tiek pieņemti vispārīgi noteikumi par vienveida pārbaudēm un administratīviem pasākumiem un sodiem, kas saistīti ar Kopienas tiesību pārkāpumiem.

2. "Pārkāpums" nozīmē Kopienas tiesību normas pārkāpumu, ko rada kāda saimnieciskās darbības subjekta rīcība vai nolaidība, kas kaitē vai varētu kaitēt Kopienu budžetam vai to pārvaldītiem budžetiem: mazinot vai zaudējot ienākumus no Kopienu vārdā tieši izveidotajiem pašu resursiem vai veicot nepamatotus izdevumus."

12 Minētās Regulas 2. panta 2. punkts ir izteikts šādi:

"2. Nav piemērojami administratīvi sodi, kas Kopienu tiesību aktos nav bijuši paredzēti pirms notikušā pārkāpuma. Ja Kopienas noteikumi, kas paredz administratīvus sodus, vēlāk ir grozīti, ar atpakaļejošu spēku piemēro saudzīgākos noteikumus."

Pamatprāva un prejudiciālais jautājums

13 1995. gada 21. decembrī Gerkena iesniedza pieteikumu, lai saņemtu īpašu piemaksu par divpadsmit vīriešu kārtas liellopiem pirmajā un otrajā vecuma grupā atbilstoši Regulas Nr. 805/68 4.b pantam.

14 Ar 1996. gada 21. jūnija lēmumu *Amt* noraidīja šo pieteikumu attiecībā uz septiņiem no divpadsmit liellopiem, pamatojoties uz to, ka Gerkena nav sniegusi pierādījumus par dzīvnieku atbilstību Kopienu tiesībās noteiktajam vecuma nosacījumam. *Amt* atteica piemaksas arī par pārējiem pieciem liellopiem, piemērojot Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

15 Pēc nesekmīgas sūdzības *Bezirksregierung Lüneberg* (Līnebergas reģionālajā pārvaldē) (Vācija) Gerkena 1998. gada 23. jūlijā iesniedza prasības pieteikumu *Verwaltungsgericht Stade* (administratīvajā tiesā) (Vācija). Šajā tiesā viņai izdevās pierādīt vecumu trim no septiņiem attiecīgajiem liellopiem. Tādēļ *Amt* paziņoja, ka ir gatava pārskaitīt Gerkenai atbilstoši Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkta a) apakšpunktam proporcionāli samazinātas piemaksas par šiem trim liellopiem, kā arī par pieciem liellopiem, kuru vecums jau bija noteikts.

16 2000. gada 17. februāra spriedumā *Verwaltungsgericht* atzina, ka par pārējiem četriem liellopiem, kuru vecums nebija noteikts, *Amt* ir likumīgi noraidījusi Gerkenas pieteikumu. Šajā sakarā tā norādīja, ka nav svarīgi, vai *Amt* ir mainījusi administratīvo praksi attiecībā uz pierādījumiem par liellopu vecumu.

17 Tomēr attiecībā uz pārējiem astoņiem liellopiem *Verwaltungsgericht* atzina, ka Gerkenai bija tiesības saņemt pilnas piemaksas, nevis piemērojot Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu, samazinātas piemaksas. Tā norādīja, ka minētajā normā paredzētie sodi šajā gadījumā nav piemērojami, jo Gerkena nebija sniegusi maldinošu vai kļūdainu deklarāciju.

18 Par šo pēdējo pirmās instances sprieduma daļu *Amt* iesniedza apelācijas sūdzību *Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht.*

19 Minētā tiesa vispirms konstatēja, ka Gerkena nav pievienojusi vajadzīgos pierādījumus par četru no atbalsta pieteikumā deklarēto divpadsmit liellopu vecumu un ka atbilstoši Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkta a) apakšpunktam atbalsta summa ir jāsamazina par divkāršu procentuālo daļu, kas atbilst starpībai, jo šī starpība ir vienāda ar četru dzīvnieku skaitu. Atsaucoties uz 2002. gada 16. maija spriedumu lietā C-63/00 *Schilling* un *Nehring* (*Recueil 2002*, I-4483. lpp.), saskaņā ar kuru šajā normā paredzētos sodus piemēro pat tad, ja starpība starp deklarēto un konstatēto dzīvnieku skaitu nav balstīta uz pieteikuma iesniedzēja nepareizi sastādītu deklarāciju, minētā tiesa uzskata, ka tādējādi Gerkenai minētie sodi ir piemērojami.

20 Tomēr tā norāda, ka sava atbalsta pieteikuma pamatojumam Gerkena ir iesniegusi *Landkreis Verden* (Verdenas rajona) valsts veterinārārsta izdotu izziņu, kas apliecina, ka liellopi nav slimi ar leikozi. Kā norāda iesniedzējtiesa, līdz 1996. gada sākumam *Amt* mēdza pieņemt šāda veida izziņas kā pierādījumu liellopu vecumam un šī prakse pirmo reizi mainījās pēc tam, kad Gerkena bija iesniegusi pieteikumu, pamatojoties uz diviem 1996. gada martā un jūnijā pieņemtiem ministriju dekrētiem. Iesniedzējtiesa tādējādi uzskata, ka Gerkena ir iesniegusi "pareizu faktisko informāciju" atbilstoši Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punktam un ka viņa nav vainojama minētās normas nozīmē, vismaz attiecībā uz pārmetumu, ka viņa nav iesniegusi pierādījumus par četru attiecīgo liellopu vecumu.

21 Šajos apstākļos iesniedzējtiesa vēlas zināt, vai tai ir jāpiemēro Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteiktie sodi. Tā ir konstatējusi, ka minētā Regula ir atcelta ar Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punkta pirmo teikumu, bet pēdējā minētā regula saskaņā ar tās 54. panta 1. punktu ir stājusies spēkā tikai 2001. gada 13. decembrī. Turklāt tā norāda, ka, atbilstoši Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punkta otrajam teikumam, Regulu Nr. 3887/92 turpina piemērot atbalsta pieteikumiem, kas attiecas uz tirdzniecības gadiem vai piemaksu laikposmiem, kuri sākušies pirms 2002. gada 1. janvāra. No tā minētā tiesa secina, ka, no vienas puses, Gerkenai būtu jāpiemēro minētās Regulas 10. panta 2. punktā paredzētais sods.

22 Tomēr iesniedzējtiesa atgādina, ka, saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punktu, ja Kopienas noteikumi, kas nosaka administratīvus sodus, vēlāk ir grozīti, ar atpakaļejošu spēku piemēro saudzīgākos noteikumus.

23 Uzskatot, ka domstarpību izšķiršanai iesniegtajā prasībā ir vajadzīga Regulas Nr. 3887/92, Regulas Nr. 2988/95 un Regulas Nr. 2419/2001 interpretācija, *Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht* nolēma apturēt tiesvedību un iesniegt Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai atbalsta summa, piemērojot Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkta a) apakšpunkta otro ievilkumu, ir jāsamazina arī tad, ja īpašo piemaksu par vīriešu kārtas liellopiem, par ko pieteikums iesniegts, kamēr šis noteikums bija spēkā, saimniecības īpašniekam nevar piešķirt juridisku iemeslu dēļ, kaut gan tas ir iesniedzis pareizu faktisko informāciju Regulas (EK) Nr. 2419/2001 44. panta 1. punkta nozīmē vai tas var citādi pierādīt, ka nav vainojams?"

Par prejudiciālo jautājumu

Tiesai iesniegtie apsvērumi

24 *Niedersächsisches Ministerium für Ernährung* (Lejassaksijas zemes Pārtikas ministrija, turpmāk — ministrija), kuras padotībā ir atbildētāja pamata prāvā, un *Amt* uzskata, ka Regulā Nr. 2419/2001 paredzētie saudzīgākie sodi pamata lietā nav piemērojami.

25 Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punktā un 54. panta 2. punktā ir skaidri norādīts, ka, stājoties spēkā jaunajai regulai, Regula Nr. 3887/92 ir atcelta un ka tā ir piemērojama tikai atbalsta pieteikumiem, kas attiecas uz tirdzniecības gadiem vai piemaksu laikposmiem, kuri sākušies pirms 2002. gada 1. janvāra. Tādējādi Regula Nr. 2419/2001 nav piemērojama pieteikumiem par piemaksām par iepriekšējiem gadiem.

26 Nav piemērojams arī Regulas Nr. 2988/1995 2. panta 2. punkts. Šī norma ietver atsauci uz sodiem, kas uzlikti, veicot grozījumus Kopienu tiesību aktos, bet Regula Nr. 3887/92 ir atcelta ar Regulu Nr. 2419/2001.

27 Kā norāda ministrija, Gerkena, pamatojoties uz Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punktu, nevar saņemt nekādu aizsardzību saistībā ar tiesisko paļāvību. Iestāde, kas atbildīga par piemaksu piešķiršanu, ir tiesīga pieprasīt pierādījumus par to, ka ir izpildīti nosacījumi šīs piemaksas piešķiršanai, pat tad, tā jau ir piešķirta. Turklāt atbalsta pieteikuma iesniedzējam līdz ceturtā gada beigām pēc tā kalendārā gada, kurā piemaksa piešķirta, ir pienākums pierādīt, ka nosacījumi šīs piemaksas piešķiršanai ir izpildīti. Par četriem no attiecīgajiem liellopiem prasītāja to

neizpildīja. Tādēļ, ja šajā lietā tomēr būtu piemērojams Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punkts, tad būtu jāatsakās piemērot izslēgšanu un samazināšanu, nevis jānoraida atteikums piešķirt atbalstu par četriem attiecīgajiem liellopiem.

28 Ministrija un *Amt* uzskata — neraugoties uz to, ka ar Regulu Nr. 2419/2001 ir atcelta Regula Nr. 3887/92, tostarp noteikumi, kuri paredz sodus, uz pirmās minētās Regulas noteikumiem bija jāattiecas Regulā Nr. 2988/95 paredzētajam noteikumam par atpakaļejošu spēku un Regulā Nr. 2419/2001 tas bija noteikti jānorāda.

29 Vācijas valdība uzskata, ka šajā gadījumā ir jāturpina piemērot Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punktā paredzētos sodus. Šīs normas piemērošana nebūtu pretrunā ne Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punktam, ne arī vispārējiem Kopienu tiesību principiem.

30 Attiecībā uz Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punktu tā uzskata — ir pareizi šo noteikumu interpretēt tā, ka tas nav piemērojams īpašiem dažādās nozarēs paredzētiem pārejas noteikumiem, piemēram, Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punkta otrajā teikumā paredzētajiem noteikumiem. Minētā norma, kurā precizēts, kādi noteikumi par *IAKS* ir piemērojami līdz konkrētam datumam vai pēc tam, atbilstoši Vācijas valdības uzskatiem, ir *lex specialis* attiecībā pret Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punktā paredzēto noteikumu par atpakaļejošu spēku.

31 Attiecībā uz vispārējiem Kopienu tiesību principiem fakts, ka Regulā Nr. 3887/92 paredzēto *IAKS* turpina piemērot atbalsta pieteikumiem, kas attiecas uz tirdznie-

cības gadiem vai piemaksu laikposmiem, kuri sākušies pirms 2002. gada 1. janvāra, ievērojot Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punkta otro teikumu, nav pretrunā ne tiesiskās paļāvības aizsardzības principam, ne arī noteikumu atpakaļejoša spēka aizliegumam. Gerkenai ir piemērojami tiesību akti, ko piemēroja laikposmā, par kuru viņa iesniedza pieteikumu piemaksas saņemšanai. Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punkta noteikumi neļauj viņai piemērot labvēlīgākus noteikumus, kuri stājušies spēkā pēc tam, kad viņa iesniedza pieteikumu, kas ir šī strīda priekšmets.

32 Kā norāda Vācijas valdība, atšķirības starp Regulā Nr. 3887/92 un Regulā Nr. 2419/2001 paredzētajām kontroles un sodu sistēmām liecina par labu tās ieteiktajai atbildei. Ja iepriekšējā regulā noteiktajā sistēmā kontrole un sodi bija vērsti uz dažādiem atbalstu pieteikumiem, jaunajā regulā paredzētajā sistēmā kontrole tiks veikta un sodi piemēroti saskaņā ar vienotu, uz saimniecību vērstu pieeju. Vācijas valdība apgalvo — tā kā kontrole tika īstenota atbilstoši Regulai Nr. 3887/92, tā nav veikta atbilstoši vienotai, uz saimniecību vērstai pieejai un tādējādi neattiecas uz visām attiecībā uz liellopiem piemērojamām Kopienas regulām. Līdz ar to uz saimniecību vērstai kontrolei nebūtu nekādu rezultātu, kas ļautu piemērot uz saimniecību vērstus sodus. Tādēļ nav iespējams noteikumus, kuri saistīti ar Regulā Nr. 2419/2001 paredzēto sistēmu, piemēram, tās 44. panta 1. punktu, piemērot Regulā Nr. 3887/92 paredzētajai kontroles un sodu sistēmai.

33 Komisija vispirms atgādina — 1997. gada 17. jūlija spriedumā lietā C-354/95 *National Farmers' Union* u. c. (*Recueil 1997*, I-4559. lpp., 39. līdz 41. punkts) Tiesa jau ir lēmusi, ka Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punkta otrajā teikumā paredzētais noteikums par saudzīgāku sodu atpakaļejošu spēku principā ir piemērojams saistībā ar Regulu Nr. 3887/92.

34 Fakti, uz kuriem ir balstīta pamata lieta, atbilst nosacījumiem, kas izvirzīti minētā noteikuma par atpakaļejošu spēku piemērošanai.

35 Pirmkārt, lauksaimnieks, kas iesniedz atbalsta pieteikumu par dzīvniekiem, par kuriem, visticamāk, atbalstu nepiešķirs, pārkāpj Kopienas tiesību normu un tādējādi izdara pārkāpumu Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta nozīmē.

36 Otrkārt, Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punkta ieviešana mainītu *IAKS* tādā ziņā, ka tad, ja lauksaimnieks ir sniedzis pareizu faktisko informāciju vai ja viņš var citādi pierādīt, ka nav vainojams, tajā paredzētie sodi nebūtu piemērojami. Tādā gadījumā minētais noteikums būtu par iemeslu saudzīgākam administratīvam sodam, nekā tas paredzēts Regulā Nr. 3887/92.

37 Komisija apgalvo, ka šajā gadījumā Regulas Nr. 2419/2001 53. un 54. panta noteikumi par tās stāšanos spēkā, kā arī piemērojamību laikā neizslēdz Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punkta piemērošanu. Tā uzskata, ka Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punkta otrajam teikumam kopā ar minētās regulas 54. panta 2. punktā paredzēto tam atbilstošo noteikumu ir vienīgi jānodrošina, lai atbalsta pieteikumus, kas attiecas uz laikposmu pirms 2002. gada 1. janvāra, varētu turpināt izskatīt, pamatojoties uz Regulu Nr. 3887/92, kura tiem bija sākotnēji piemērojama, un lai [šiem pieteikumiem] nepiemērotu jauno sistēmu jau ar tās spēkā stāšanās brīdi. Savukārt Kopienas likumdevējs, visticamāk, ar šiem noteikumiem nav plānojis vairs nepiemērot Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punkta otrajā teikumā paredzēto noteikumu par atpakaļejošu spēku attiecībā uz saudzīgākiem administratīvajiem sodiem *IAKS* ietvaros.

38 Tomēr Komisija tiesas sēdē atzina, ka gadījumi, kuros ir piemērojams Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punktā paredzētais noteikums par atpakaļejošu spēku, atšķiras no tiem, kuros tas nav piemērojams. Noteikumu par atpakaļejošu spēku nevar piemērot, ja jaunajā regulā ir pilnīgi pārveidoti Kopienu tiesību aktu noteikumi, kuros paredzēti sodi.

39 Attiecībā uz Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punkta piemērošanu šajā gadījumā Komisija norāda, ka tad, ja to interpretētu citādi, nekā to ierosina Komisija, tad būtiski mazinātos Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punkta lietderīgā iedarbība. Šo noteikumu par atpakaļejošu spēku varētu nepiemērot tikai tad, ja tas būtu noteikti paredzēts tiesību aktos. Komisija norāda, ka Regulas Nr. 2419/2001 53. un 54. pants šai ziņā neietver noteiktas norādes.

Tiesas vērtējums

40 Uzdodot prejudiciālo jautājumu, iesniedzējtiesa pēc būtības vēlas uzzināt, vai Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz "ganāmpulka" atbalsta pieteikumiem, kas saistīti ar Regulas Nr. 3887/92 piemērojamību laikā un veido pārkāpumu, par kuru piemērojams sods atbilstoši minētās Regulas 10. panta 2. punkta a) apakšpunktam, kompetentajām iestādēm ar atpakaļejošu spēku ir jāpiemēro Regulas Nr. 2419/2001 44. panta noteikumi, jo tie šajā gadījumā ir saudzīgāki.

41 Vispirms ir jānorāda, ka, saskaņā ar Regulas Nr. 3887/92 septīto un devīto apsvērumu, tās mērķi ir efektīvi kontrolēt noteikumu ievērošanu Kopienas atbalstu jomā un ieviest noteikumus efektīvai pārkāpumu un krāpšanas novēršanai un sodīšanai par tiem.

42 Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkts paredz efektīvi un preventīvi sodīt ne tikai par maldinošām deklarācijām un deklarācijām, kas saistītas ar būtisku nolaidību, bet par jebkuru pārkāpumu, ko lauksaimnieks izdarījis, sagatavojot atbalsta pieteikumu (skat. iepriekš minētā sprieduma lietā *Schilling* un *Nehring* 27. punktu).

43 Atbilstoši 10. panta 2. punkta a) apakšpunkta otrajam ievilkumam Regulā Nr. 3887/92, kas bija spēkā brīdī, kad tika iesniegts atbalsta pieteikums, uz kuru attiecas pamata lieta, atbalsta summa ir jāsamazina par divkāršu procentuālo daļu, kas atbilst konstatētajai starpībai, ja tā ir lielāka par divu un mazāka vai vienāda ar četru dzīvnieku skaitu.

44 Saskaņā ar šiem noteikumiem, kas interpretēti judikatūrā, atbalsta summu samazina pat tad, ja starpība starp deklarēto un kontrolē konstatēto dzīvnieku skaitu ir saistīta nevis ar pieteikuma iesniedzēja nepareizi sastādītu deklarāciju, bet gan ar faktu, ka attiecībā uz dažiem dzīvniekiem nav izpildīti nosacījumi piemaksas piešķiršanai (skat. iepriekš minētā sprieduma lietā *Schilling* un *Nehring* 42. punktu).

45 Pēc strīda pamatā esošā atbalsta pieteikuma iesniegšanas ar Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punktu tika atcelta Regula Nr. 3887/92. Pirmā minētā regula paredz arī sīki izstrādātus noteikumus *IAKS* piemērošanai konkrētām, ar Regulu Nr. 3508/92 izveidotām Kopienas atbalsta shēmām.

46 Saskaņā ar Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punktu, minētās Regulas IV sadaļā paredzēto samazināšanu un izslēgšanu nepiemēro, ja lauksaimnieks ir iesniedzis pareizu faktisko informāciju vai ja viņš var citādi pierādīt, ka nav vainojams.

47 Turklāt Regula Nr. 2988/95, jo īpaši tās 2. panta 2. punkts, paredz, ka tad, ja vēlāk ir grozīti Kopienas noteikumi, kas paredz administratīvus sodus, ar atpakaļejošu spēku piemēro saudzīgākos noteikumus.

48 Tādēļ ir jānoskaidro, vai šī norma ir piemērojama tādos apstākļos, kādi šajā gadījumā ir pamata lietā.

49 Pirmkārt, pārkāpums, kas konstatēts Gerkenas atbalsta pieteikumā un kam varētu piemērot Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu, jo viņa ir iesniegusi pieteikumu par liellopiem, neiesniedzot pierādījumus par to atbilstību noteiktam vecumam, ir pārkāpums Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta nozīmē.

50 Turklāt "ganāmpulka" atbalsta summas samazināšana vai pat atbalsta atcelšana veido administratīvu sodu minētas Regulas 2. panta 2. punkta nozīmē (šajā sakarā skat. iepriekš minētā sprieduma lietā *National Farmers' Union* u. c. 40. punktu un sprieduma lietā *Schilling* un *Nehring* 26. un 27. punktu).

51 Turklāt attiecībā uz atbalsta pieteikumiem Regulā Nr. 3887/92 paredzētās sodu sistēmas vēlāk, stājoties spēkā Regulai Nr. 2419/2001, ir grozītas.

52 Visbeidzot, Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punkts ievieš noteikumus, kas paredz saudzīgākus sodus par tiem, kuri piemērojami atbilstoši Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkta a) apakšpunktam.

53 Vācijas valdības argumentam, ka šo saudzīgāko sodu piemērošana saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punktu būtu jāizslēdz atbilstoši Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punkta otrajam teikumam un 54. panta 2. punktam, nevar piekrist.

54 Šie pēdējie minētie noteikumi, attiecīgi, paredz, ka Regulu Nr. 3887/92 turpina piemērot atbalsta pieteikumiem, kas attiecas uz tirdzniecības gadiem vai piemaksu laikposmiem, kuri sākušies pirms 2002. gada 1. janvāra, un ka Regulu Nr. 2419/2001 piemēro atbalsta pieteikumiem, kas attiecas uz tirdzniecības gadiem vai piemaksu laikposmiem, kas sākušies no 2002. gada 1. janvāra.

55 Tomēr no Regulas Nr. 2988/95 ceturtā apsvēruma izriet —, lai efektīvi apkarotu krāpšanu, kas kaitē Kopienu finansiālajām interesēm, visās Kopienas politikas jomās ir jāievieš vienots tiesību normu kopums. Turklāt, saskaņā ar minētās regulas piekto apsvērumu, nelikumīga rīcība un ar to saistītie administratīvie pasākumi un sodi ir paredzēti atbilstošajos nozaru noteikumos saskaņā ar Regulu Nr. 2988/95.

56 No tā izriet, ka kontroles un sodīšanas jomā par pārkāpumiem Kopienas likumdevējs, pieņemot Regulu Nr. 2988/95, ir noteicis vairākus vispārējus principus un vispārīgi pieprasījis, lai nozaru noteikumu kopumā šie principi būtu ievēroti.

57 Regulā Nr. 2419/2001 nekas nenorāda, ka ar to būtu plānots vairs nepiemērot Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punktā paredzētos saudzīgākos sodus ar atpakaļejošu spēku.

58 Tādēļ Regulas Nr. 2419/2001 53. panta 1. punkta otrais teikums un 54. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie ir piemērojami, neskarot minēto principu.

59 Lai pāragri nespriestu par to, vai arī konkrētajos apstākļos atbilstoši Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punktam ar atpakaļejošu spēku varētu piemērot pārējos Regulas Nr. 2419/2001 IV sadaļas noteikumus par atbalsta, samazināšanas un izslēgšanas aprēķinu pamatu, saskaņā ar minēto punktu atbalsta pieteikumiem, kas attiecas uz Regulas Nr. 3887/92 piemērojamību laikā, ar atpakaļejošu spēku ir jāpiemēro Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punktā ietvertie saudzīgākie noteikumi.

60 No tā izriet, ka gadījumā, ja lauksaimnieks saskaņā ar Regulas Nr. 2419/2001 44. panta 1. punktu pierāda, ka, turpinoties atbalsta pieteikuma izskatīšanai, viņš ir iesniedzis pareizu faktisko informāciju, vai citādi pierāda, ka viņš nav vainojams minētajā atbalsta pieteikumā izdarītajos pārkāpumos, nevar piemērot Regulas Nr. 3887/92 10. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēto sodu, kas izpaužas kā atbalsta summas samazināšana par konkrētu procentuālo daļu, kura atbilst starpībai starp deklarēto un konstatēto dzīvnieku skaitu.

61 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu par to, vai Regulas Nr. 2988/95 2. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz "ganāmpulka" atbalsta pieteikumiem, kas saistīti ar Regulas Nr. 3887/92 piemērojamību laikā un veido pārkāpumu, par kuru piemērojams sods atbilstoši minētās regulas 10. panta 2. punkta a) apakšpunktam, ir jāatbild šādi: kompetentajām iestādēm ar atpakaļejošu spēku ir jāpiemēro Regulas Nr. 2419/2001 44. panta noteikumi, jo tie šajā gadījumā ir saudzīgāki.

Par tiesāšanās izdevumiem

62 Tiesāšanās izdevumi, kas radušies Vācijas valdībai un Komisijai, kuras iesniedza apsvērumus Tiesai, nav atlīdzināmi. Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem.

Ar šādu pamatojumu

TIESA (otrā palāta),

atbildot uz jautājumu, ko tai ar 2002. gada 1. augusta rīkojumu iesniedza *Niedersächsisches Oberverwaltungsgericht*, nospriež:

Padomes 1995. gada 18. decembra Regulas (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību 2. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka attiecībā uz "ganāmpulka" atbalsta pieteikumiem, kas saistīti ar Komisijas 1992. gada 23. decembra Regulas Nr. 3887/92, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus integrētās administrācijas un kontroles sistēmas piemērošanai konkrētām Kopienas atbalsta shēmām, piemērojamību laikā un kas veido pārkāpumu, par kuru piemērojams sods atbilstoši minētās Regulas

10. panta 2. punkta a) apakšpunktam, kompetentajām iestādēm ar atpakaļejošu spēku ir jāpiemēro 44. panta 1. punkts Komisijas 2001. gada 11. decembra Regulā (EK) Nr. 2419/2001, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus integrētās administrācijas un kontroles sistēmas piemērošanai konkrētām Kopienas atbalsta shēmām, kas izveidotas ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 3508/92, jo šie Regulas Nr. 2419/2001 noteikumi šajā gadījumā ir saudzīgāki.

Timmermans Puissochet Schintgen

Macken Colneric

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 1. jūlijā.

Sekretārs

R. Grass

Otrās palātas priekšsēdētājs

K. V. A. Timmermans